

A HELIKON KLASSZIKUSOK

A világirodalom tolmácsolása mindig elsőrendű feladatként jelentkezett irodalmi életünkben s a kor színvonalán álló követelményeknek a magyar könyvkiadás mindenkor meg is felelt. Kitűnő fordító gárda, élén a legnagyobbakkal, szolgálta a népek irodalmának megismerését az olvasókkal. A kiadók is érezték, hogy a világirodalom remekeinek méltó köntösben kell megjelenniük.

Ezt a hagyományt korszerűsítette a *Magyar Helikon*, amikor a világirodalom java termését 100 kötetre tervezve elindította útjára. Eddig mintegy húsz múltott napvilágot s az egész sorozat megjelenését 15 évre ígéri a kiadó. (Évi átlag 7—8 kötetet) Arról, hogy ennyire elhúzódik a sorozat megjelenése, a kiadó nem tehet. Számolni kell a közönség felvevő képességével éppúgy, mint egyéb — köztük a népgazdasági — érdekekkel is. Az értékes könyvek barátai máris örömmel gyönyörködnek az eddig megjelent egész polcot megtöltő kötetekben.

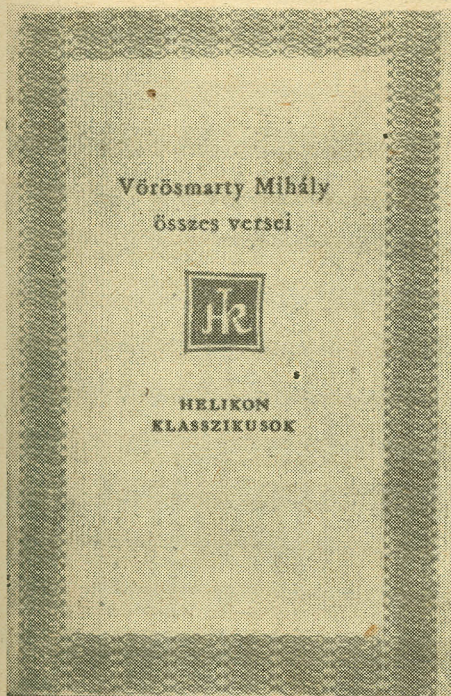
*

Az ilyen sorozat tartalmi értéke attól függ, milyen műveket ölel fel. Bizonyára nem jelenthet nagy gondot úgy válogatni, hogy mind a 100 mű valóban elsőrendű érték legyen. Évezredek terméséből ki lehet szűrni azt a 100 művet, amelynek

klasszikus volta felett legfeljebb csak egyéni ízlés szempontjából lehet vitatkozni. Annál súlyosabban esik a latba, ha olyan mű csúszik be a sorozatba, amely lehet önmagában kiváló, csak éppen nem klasszikus abban az értelemben, ahogy Dante, Goethe, vagy Tolsztoj az. Felvetődik az arányok kérdése is: hány mű kerüljön bele a sorozatba egy-egy nép klasszikusai közül. Sőt az a kérdés is felmerül, nem lett volna-e helyesebb, ha saját irodalmunkat elhagyja a kiadó, ezáltal könnyített volna a szerkesztőség gondjain. — El lehet gondolkodni azon is, hogy ha már nagy klasszikusainkat (Vörösmarty, Petőfi, Arany, Ady) besoroltuk, vajon Mikszáth és Jókai odaillesk-e a Háború és Béke mellé, vagy Babits Mihály Dante, Sophoklész és Goethe mellé? Vajon sérelem ért volna-e benünket, ha az utóbbi kettő nem kerül velük egy sorba, s helyettük mondjuk Ázsia (Perzsia, India, Kína stb.) irodalmát nem 6, hanem esetleg valamivel több mű képviseli. S vajon ha tárgyilagosak vagyunk, elfogadhatjuk-e azt, hogy a Szejk helyet kapjon, ugyanakkor a jugoszláv irodalom egyetlen művel sem szerepeljen? Amerika pedig mindössze egyetleneggel (Dreiser)? Természetesen nem a mennyiség a döntő, az arányok mégsem hagyhatók figyelmen kívül. Amikor a magyar költészetet képviselők közé Babits, Juhász Gyula és Tóth Árpád is bekerül, ugyanúgy nem lenne-e besorolható még néhány halott és élő költőnk. Ugyanilyen joggal nem kérhetne-e helyet mondjuk a szomszéd népek lírájának élcsapata is? Ha világirodalmi klasszikus sorozatot ad ki valamelyik nép kiadóvállalata, legegyszerűbb lenne általános szokássá tenni azt, hogy a maga irodalma ne kerüljön a sorozatba, más módon is lehet bizonyítani azt, hogy az illető nép irodalmának vannak a világirodalom legnagyobbjaival egyenrangú alkotásai.

*

Mindezek felett hosszan lehetne vitatkozni, annyiaval is inkább, mert maga a kiadó is számolt ezzel, azért tartotta fenn magának a jogot az egyes előrejelzett műveknek másokkal való kicserélésére. Kétségtelen, hogy az eddig megjelent művek, az egy Szejk kivételével, valóban klasszikusok a szó egyetemes értelmében. Az eltelt pár év alatt máris több mint 10 nemzet irodalma jutott szóhoz (magyar, cseh, orosz, német, angol, francia, olasz, dán, görög stb.), köztük olyan összes művek, mint Homérosz, Dante, Vörösmarty, Petőfi összes költői művei, azután Goethe Faust-ja, Tolsztoj Háború és Béké-je,

Th. Mann elbeszélései stb. A megjelent kiadványok azt mutatják, hogy a szerkesztési elvek egy-egy író munkásságát illetően számoltak a sorozat belső arányaival. A kiadó „összes műveket” csak néhány esetben jelentet meg, ha az elfér egy, vagy legfeljebb két kötetben, amit indokol az is, hogy egy-egy író összes művét aránylag nem sokan igénylik.

Érdeme a Helikon Klasszikusok sorozatának, hogy benne a keleti nyelvterület jelentős művei is megjelennek. Nem mintha irodalmunkat e tekintetben mulasztás terhelné, inkább a könyvkiadást, amely a századforduló évtizedeiben megjelent nagy művek fordításának korszerűsítésére és kiadására még nem találta meg a lehetőséget.

A sorozat külső értékét emeli selyempapír, illetve bőrkötése. A minden külö-

nösebb díszítés nélküli kötések szépen mutatnak nemes egyszerűségükkel, különösen a bőrkötések a filmpapír burkoló csillogása révén. A papír vékony, ami előny azért, mert nem duzzadnak használhatatlanná a kötetek. Másrészt hátrány, mert az egyenetlen nyomás, a sorregiszter hiánya, a ferdén sikerült oldalak miatt egyik oldal feltűnően átüt a másikra s így a könyvek sokszor nem jól olvashatók.

Összegezve az elmondottakat: tartalmaz a *Helikon Klasszikusok* könyvkiadásunk egyik legnagyobb és legértékesebb vállalkozása. Bár könyvművészeti szempontból nem nyújt különlegeset, kötése alkalmas a közönség könyvesztétikai ízlésének fejlesztésére. A könyvtárak ne tévesszék szem elől a sorozatnak ezt az előnyét se.

Sz i j R e z s ő

A SOROZAT EDDIG MEGJELENT KÖNYVEI

Goethe: Faust. 1959.

Móricz Zsigmond: Rózsa Sándor. 1959.

Sophoklész drámái. 1959.

Tolsztoj: Háború és béke I — II. 1959.

Dosztojevszkij: A félkegyelmű. 1960.

Flaubert: Érzelmek iskolája. 1960.

Homérosz: Iliász, Odüsszeia, Homéroszi költemények. 1960.

Petőfi Sándor összes költeményei. 1960.

Dickens: Kis Dorrit. 1961.

Gorkij: Gyermekkorom, Inasévek, Az én egyetemem. 1961.

Jaroslav Hasek: Svejk. 1961.

Thomas Mann elbeszélései. 1961.

Nexő: Szürke fény. 1961.

Vörösmarty Mihály összes költeményei. 1961.

Dante összes művei. 1962.

Gogol művei. 1962.

Romain Rolland: Jean Christophe. 1962.

Rousseau: Vallomások. 1962.

Thackeray: Hiúság vására. 1962.